

Martina Kuzmić
Zagreb

DIJALEKTALNI KANCONIJER

Marica Buratović, *Škròk ù sarce*, Naklada Bošković, Split, 2003., 96 str.

Čakavska dijalektologija dobila je ove godine još jednu vrijednu zbirku pjesama pisanu govorom hvarskoga mjesta Zastrazišća. Autorica je Marica Buratović, učiteljica Osnovne škole Petra Hektorovića u Starome Gradu na Hvaru, rođena u Zastrazišću. Ovo je prva njezina zbirka pjesama izdana u *Nakladi Bošković* u Splitu. Knjiga je posvećena Zastraziščanima, onima koji danas žive u Zastrazišću kao i onima koji su se iselili u Australiju, Novi Zeland i Ameriku.

Ovo je još jedna zbirka u bogatoj dosadašnjoj riznici pjesama na mjesnim govorima otoka Hvara. Dosad su napisane pjesme na *varbovskom*, *vrisničkom*, *hvarskom*, *svetonedijskom*, *starogrojskom*, *jelšanskom*, *bogomojskom* i *bruškom* govoru. Motivirana lirskim doživljajem ljudi i načina života, zbirka nudi sliku afektivnog registra sa slojevitim prepletanjem sjetnih i vedrih tonova. Svjesna činjenice da čakavski govori polako odumiru, autorica stvara duhovno blago sa željom da jedan govor spasi od zaborava, jer s umiranjem stanovnika umire jedan govor, a s umiranjem govora umire i jedan svijet. Vrijedno je spomenuti pjesme *Ŭ sarcu su mi* i *Bõže muõj, nõč se svě nĩsmõ igrãli*, koje su ključ za razumijevanje ostalih pjesama.

Bogata leksička razrađenost prožeta afektivnim poigravanjem sjetnih i vedrih tonova motivirana je evokacijama davnih vremena i ljudi. Kako se autorica obraća svojim precima, roditeljima, susjedima, znancima i vlastitoj djeci, moglo bi se reći da je čitava zbirka emotivno motivirana, o čemu svjedoči i glavni provodni motiv – *sarce* iz naslova zbirke. Dominantna je autoričina želja za ljudskom solidarnošću i čuvanjem naslijeđenih tradicionalnih vrijednosti, nostalgična želja da zaustavi neke događaje i prizore iz života, da oslika svoj odnos prema precima i ostavi poruku budućim naraštajima. U nekim pjesmama autorica je dočarala bijedu, siromaštvo, škrtnost i glad svojega djetinjstva. Takve su npr. pjesme *Věštica* i *Zakãrpjene san postolě nos'la*. Pjesma *Bõže muõj, nõč se svě nĩsmõ igrãli* protkana je osjećajem prolaznosti i nostalgije za igrama iz djetinjstva koje su davno zaboravljene baš kao i lijepe riječi (pjesma *Manděla i Pijěre*). Običaji i riječi gube se i nestaju kao i ljudi koji iseljavaju, odlaze i umiru (pjesma *Věč jih nĩ, Plõmjani*). Bogatstvo onomastičke građe

dade se iščitati iz dijakronije višeznačnih imena i nadimaka (npr. *Jûre, Běpo – Kovôč; Svě Mânde u Duônjemu pŏju; Teta Mândica; Teta Marîca Garguröva; Barba Jûre Bâbićev; Don Drâgo...*). Uza svu tugu i nostalgiju kroz pjesme progovara optimizam te vjera u ljepotu, dobrotu i radost življenja.

Bogatstvo i razrađenost leksika 43 pjesme sintetizirani su glosarijem od deset stranica na kraju knjige, što zbirku čini zanimljivom i jezikoslovcima, posebno dijalektolozima. Vjerodostojnost i autentičnost govora dočarana je akcentuiranošću riječi koje su i u pjesmama i u rječniku obilježene trima akcentima, kratkosilaznim, dugosilaznim i zavnutim naglaskom te prednaglasnom dužinom. U rječniku su navedene kratice i riječi u polaznom obliku, tj. imenice i pridjevi u nominativu i genitivu, a glagoli u infinitivu i prezentu s oznakom gramatičke kategorije uz svaku riječ. U leksiku je vidljiv utjecaj talijanskoga jezika u brojnim primljenicama (npr. *bandîra* 'zastava', *botûn* 'puce', *balûn* 'lopta', *skalîna* 'stuba'...).

Ova zbirka nesumnjivo zaslužuje pažnju čakavologa i dijalektologa kao i ostalih ljubitelja hvarškoga izričaja i pjesničke riječi.